ROYAUME DE BELGIQUE

SERVICE PUBLIC FEDERAL MOBILITE
ET TRANSPORT

Transport aérien

KONINKRIJK BELGIË

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
MOBILITEIT EN VERVOER

Luchtvaart

CIRCULAIRE

CIR/AIRW-01

OBJET:

Documents exigés pour la délivrance du certificat de navigabilité aux aéronefs ci-après:

- avions d'une masse maximum au décollage inférieure à 5.700 kg ;
- planeurs et planeurs motorisés;
- hélicoptères monomoteurs.

REFERENCES:

Annexe 8 à la Convention relative à l'Aviation Civile Internationale signée à Chicago le 7 décembre 1944.

Règlement (CE) N° 216/2008.

Règlement (UE) N° 748/2012 et amendements.

Règlement (CE) N° 2042/2003 et amendements.

Art 21, 22 et 57 § 2 de l'arrêté royal du 15 mars 1954 réglementant la navigation aérienne.

ONDERWERP:

Documenten vereist voor de aflevering van het bewijs van luchtwaardigheid voor luchtvaartuigen als volgt:

- vliegtuigen met een maximum opstijgmassa kleiner dan 5.700 kg.;
- zweefvliegtuigen en motor zweefvliegtuigen;
- eenmotorige helikopters.

REFERENTIES:

Bijlage 8 bij het Verdrag inzake de Internationale Burgerlijke Luchtvaart ondertekend op 7 december 1944, te Chicago.

Verordening (EG) Nr 216/2008.

Verordening (EU) Nr 748/2012 en amendementen.

Verordening (EG) Nr 2042/2003 en amendementen.

Art. 21, 22 en 57 §2 van het koninklijk besluit van 15 maart 1954 tot regeling der luchtvaart.

L'édition 6 comprend

Uitgave 6 bevat
6 pages datées

09/10/2013

6 blz. gedagtekend

Le Directeur général,
De Directeur-generaal,

F.DURINCKX

GENERALITES. (CE) 216/2008 art. 5-2-c, (UE) 748/2012, Annexe I, Sous-partie H, ICAO Annexe 8

Pour l'application de la présente circulaire, on entend par :

Certificat de navigabilité: le certificat de navigabilité ou certificat de navigabilité restreint délivré en application, - soit du Règlement (UE) 748/2012 de la Commission du 03 août 2012 et amendements, établissant des règles d'application pour la certification de navigabilité et environnementale des aéronefs et produits, pièces et équipements associés, ainsi que pour la certification des organismes de conception et de production; conformément à l'art. 5-2-c du Règlement (CE) 216/2008 du parlement Européen et du Conseil du 20 Janvier 2008

- soit de l'annexe 8 à la Convention relative à l'Aviation Civile Internationale signée à Chicago le 7 décembre 1944.

Préalablement à la mise en service d'un aéronef désigné ci-dessus en objet pour lequel il sollicite un certificat de navigabilité, le propriétaire est tenu de fournir à la Direction Générale Transport Aérien (DGTA) les documents renseignés ci-après.

Ces documents sont rédigés en langue française, néerlandaise ou anglaise, sauf pour les aéronefs d'un type dont un exemplaire a été immatriculé en Belgique avant le 28 septembre 2004.

Dans tous les cas, la délivrance du certificat de navigabilité reste subordonnée à tout essai ou contrôle que la DGTA jugerait nécessaire de réaliser ou de faire réaliser.

L'aéronef pour lequel la demande d'obtention d'un certificat de navigabilité est introduite doit être immatriculé en Belgique et disposer suivant le cas:

- d'un certificat de type (ou certificat de type restreint) valide délivré ou accepté par l'Agence Européenne pour la Sécurité de l'Aviation (EASA), pour l'aéronef auquel le règlement (CE) 216/2008 est applicable.
- d'un certificat de type valide délivré conformément aux dispositions de l'annexe 8 à la Convention relative à l'Aviation Civile Internationale signée à Chicago le 7 décembre 1944, pour l'aéronef auquel le règlement (CE) 216/2008 n'est pas applicable.

1. Aéronef d'un type inscrit pour la première fois au registre national belge.

(UE) 748/2012, Annexe I, Sous-partie H,
(CE) 2042/2003,
ICAO Annexe 8

ALGEMEENHEDEN. (EG) 216/2008 art. 5-2-c, (EU) 748/2012, Bijlage I, Subdeel H, ICAO Bijlage 8

Voor de toepassing van deze circulaire wordt verstaan onder:

Bewijs van luchtwaardigheid: het bewijs van luchtwaardigheid of beperkt bewijs van luchtwaardigheid afgeleverd in toepassing van, - hetzij de Verordening (EU) 748/2012 van de Commissie van 03 augustus 2012 en amendementen tot vaststelling van uitvoeringsvoorschriften inzake de luchtwaardigheid en milieucertificering van luchtvaartuigen en aanverwante producten, onderdelen en uitrustingsstukken, alsmede voor de certificering van ontwerp- en productieorganisaties; in overeenstemming met art. 5-2-c van de Verordening (EG) 216/2008 van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie. - hetzij de bijlage 8 bij het Verdrag inzake de Internationale Burgerlijke Luchtvaart ondertekend op 7 december 1944, te Chicago.

Voorafgaand aan het in gebruik nemen van een hoger in onderwerp genoemd luchtvaartuig waarvoor de eigenaar een bewijs van luchtwaardigheid aanvraagt, is hij ertoe verplicht de hierna opgesomde documenten aan het Directoraat-generaal Luchtvaart (DGLV) te bezorgen.

Deze documenten worden in het Nederlands, in het Frans of in het Engels opgesteld, behalve voor de luchtvaartuigen van een type waarvan een exemplaar in België werd ingeschreven vóór 28 september 2004.

In ieder geval blijft de afgifte van het bewijs van luchtwaardigheid onderworpen aan elke test of controle dat het DGLV het nodig acht uit te voeren of te laten uitvoeren.

Het luchtvaartuig, waarvoor de aanvraag voor het bekomen van een bewijs van luchtwaardigheid wordt ingediend, moet worden ingeschreven in België en dient te beschikken over:

- een door het Europees Agentschap voor de Veiligheid van de Luchtvaart (EASA) afgeleverd of aanvaard geldig typecertificaat (of beperkt typecertificaat) voor een luchtvaartuig waarvoor de verordening (EG) 216/2008 van toepassing is.
- een geldig typecertificaat afgegeven in overeenstemming met de bepalingen van bijlage 8 bij het Verdrag inzake de Internationale Burgerluchtvaart, ondertekend te Chicago 7 december 1944, voor het luchtvaartuig waarvoor de verordening (EG) 216/2008 niet van toepassing is.

1. Luchtvaartuig van een type dat voor het eerst in het Belgisch luchtvaartuigregister ingeschreven wordt.

(EU) 748/2012 Bijlage I, Subdeel H,
(EG) 2042/2003,
ICAO Bijlage 8

1.1 Pour l'aéronef auquel le règlement (CE) 216/2008 est applicable, les documents à fournir sont:

a) Un formulaire "demande d'expertise".

b) Le certificat de type, ou certificat de type restreint, et les documents associés pour l'aéronef, le(s) moteur(s) et la (les) hélice(s).

c) En cas de transfert au sein de l'UE,
- pour un aéronef neuf, le certificat EASA Form 52 ou,

- pour un aéronef usagé, le certificat de navigabilité EASA Form 25, ou le certificat de navigabilité restreint Form 24, et le certificat d'examen de navigabilité EASA Form 15a ou 15b (ARC), valide.

- pour un aéronef usagé qui n'est plus en état de navigabilité, c.à.d. sans certificat de navigabilité EASA Form 25, ou sans certificat de navigabilité restreint Form 24, et/ou de certificat d'examen de navigabilité EASA Form 15a ou 15b valide, une recommandation émise par un organisme de gestion de maintien de la navigabilité (CAMO).

d) Pour tout aéronef importé d'un pays tiers (hors EU), le certificat de navigabilité pour exportation, délivré par l'autorité compétente du pays d'exportation. Ce certificat doit être délivré dans les 60 jours qui précèdent la présentation de l'aéronef à la DGTA.

e) Le programme d'entretien de l'aéronef.

f) Un exemplaire à jour du manuel de vol personnalisé pour l'aéronef.

g) Le rapport de pesée et de détermination de la position du centre de gravité et la liste des équipements correspondant à cette pesée.

h) Pour la cellule, le(s) moteur(s) la (les) hélice(s) et les équipements, un dossier technique constitué des éléments suivants:

- les listes des Consignes de Navigabilité "Airworthiness Directives" applicables;

- les carnets techniques ou fiches d'équipement comprenant les renseignements exacts et complets concernant:
  - les temps de service,
  - l'application des Consignes de Navigabilité,

  - l'application des "Service Bulletins", "Service Letters", ou autres avis émis par les titulaires des Certificats de Type (et par les responsables de la

1.1 Voor het luchtvaartuig waaraan de verordening (EG) 216/2008 van toepassing is, de voor te leggen documenten zijn:

a) Een formulier "expertiseaanvraag".

b) Het type certificaat, of beperkt typecertificaat, en de aanverwante documenten voor het luchtvaartuig, de motor(en) en de schroef(ven).

c) Bij overdracht binnen de EU,
- voor een nieuw luchtvaartuig het certificaat EASA Form 52 of,

- voor een gebruikt luchtvaartuig, het bewijs van luchtwaardigheid EASA Form 25, het beperkt bewijs van luchtwaardigheid Form 24, en het geldig certificaat van herbeoordeling van de luchtwaardigheid EASA Form 15a of 15b (ARC).

- voor een gebruikt luchtvaartuig die niet meer luchtwaardig is, d.w.z. zonder bewijs van luchtwaardigheid EASA Form 25, of zonder beperkt bewijs van luchtwaardigheid Form 24, en/of van certificaat van herbeoordeling van de luchtwaardigheid EASA Form 15a of 15b, een aanbeveling uitgereikt door een management organisatie voor permanente luchtwaardigheid (CAMO).

d) Voor elk luchtvaartuig geïmporteerd vanuit een derde staat (uit EU), het bewijs van luchtwaardigheid voor uitvoer afgegeven door de bevoegde autoriteit van het land van herkomst. Dit certificaat moet worden afgegeven ten laatste 60 dagen voordat het luchtvaartuig wordt aangeboden aan het DGLV.

e) Het onderhoudsprogramma van het luchtvaartuig.

f) Een exemplaar "up to date" van het vlieghandboek eigen aan het luchtvaartuig.

g) Het weegrapport en bepaling van de ligging van het zwaartepunt, samen met de lijst van de aanwezige uitrustingen.

h) Voor het casco, de motor(en), de schroef(ven) en de uitrustingen, een technisch dossier die de volgende elementen bevat:

- de lijsten van de, van toepassing, Luchtwaardigheidsrichtlijnen "Airworthiness Directives";

- de logboeken of logkaarten die juiste en volledige inlichtingen bevatten aangaande:

  - de werkingstijden,
  - de uitvoering van de Luchtwaardigheids-richtlijnen,
  - de uitvoering van de "Service Bulletins", "Service Letters" of andere door de houders van de typecertificaten (en door de verantwoordelijken van

conception pour les équipements qui ne sont pas couverts par un certificat de type);

- le relevé des modifications exécutées en application:
  -des prescriptions des titulaires des certificats de type;
  -des prescriptions émises par les exploitants;

- le relevé des réparations majeures effectuées [en référence au § 21.A.91 et 21.A.435 du Règlement (UE) 748/2012];

Pour les avions d'une masse maximum au décollage inférieure à 5.700 kg, le dossier technique sera accompagné d'un formulaire "fiche descriptive en vue de la délivrance d'un CN EASA". (Voir annexe)

i) La liste des inspections répétitives émanant:
- des Consignes de Navigabilité,
- des "Service Bulletins", "Service Letters", ou autres avis appliqués, à la cellule, au(x) moteur(s), hélice(s) et équipements,
- de l'exploitant suite à l'expérience acquise durant l'opération de l'aéronef;

j) Pour les composants soumis à une limite de vie ou à un potentiel de révision, les numéros de pièce et de série (PN, SN) et les temps de fonctionnement et/ou cycles (TT, TSO, CT, CSO) accumulés.

Les données mentionnées aux § h, i et j doivent être accompagnées de l'attestation d'un organisme ou personnel de certification agréé.

k) Les manuels d'entretien, de révision et de réparation (MM, OM, RM) relatifs à la cellule.

l) Les manuels techniques pour l'entretien, la révision et les réparations relatifs au(x) moteur(s) et hélice(s) (MM, OM, RM) pour autant qu'il(s) soi(en)t d'un type nouveau en Belgique.

m) Le catalogue des pièces détachées de la cellule.

n) Le catalogue des pièces détachées du (ou des) moteur(s), pour autant qu'il(s) soi(en)t d'un type nouveau en Belgique.

p) Les "Service Bulletins", "Service Letters", ou autres avis émis par le titulaire du certificat de type de l'aéronef quand ces documents ne sont pas accessibles librement sur internet.

q) Les "Service Bulletins", "Service Letters", ou autres avis émis par les titulaires du certificat de type du (ou des) moteur(s) et hélice(s), pour autant qu'il(s) soi(en)t d'un type nouveau en Belgique, quand ces documents ne sont pas accessibles librement sur internet.

het concept van de uitrustingen die door een typecertificaat niet uitgerust zijn) uitgegeven berichten;

- het overzicht van de modificaties uitgevoerd in toepassing van:
  -de voorschriften van de houders van de typecertificaten;
  -de voorschriften uitgegeven door de uitbaters;

- het overzicht van de uitgevoerde belangrijke reparaties [met verwijzing naar § 21.A.91 en 21.A.435 van de Verordening (EU) 748/2012];

Voor de vliegtuigen met een maximum opstijgmassa kleiner dan 5.700 kg, het technisch dossier zal vergezeld zijn met een formulier "beschrijvende fiche met het oog op de afgifte van een EASA BVL". (Zie bijlage)

i) De lijst van de repetitieve inspecties komende:
- van de Luchtwaardigheidsrichtlijnen,
- van de "Service Bulletins", "Service Letters" of andere berichten die op de cel, de motor(en), schroef(ven) en uitrustingen toegepast zijn,
- van de uitbater met de opgedane ervaring gedurende de uitbating van het luchtvaartuig;

j) Voor de onderdelen met een bepaalde levensduur of met een potentieel voor revisie, de nummers v/d stukken en v/d serie (PN, SN) en de werkingstijd en/of cycli (TT, TSO, CT, CSO).

De gegevens vermeld in § h, i en j moeten vergezeld zijn van het attest uitgereikt door een bevoegde erkende organisme of certificeringspersoneel

k) De technische handboeken voor het onderhoud, de revisie en reparaties (MM, OM, RM) van het casco.

l) De technische handboeken voor het onderhoud, de revisie en reparaties van de motor(en) en de schroef(ven) (MM, OM, RM), voor zover deze van een nieuw type zijn in België.

m) De catalogus van de onderdelen van het casco.

n) De catalogus van de onderdelen van de motor(en), voor zover deze van een nieuw type is (zijn) in België.

p) De "Service Bulletins", "Service Letters" of andere berichten die door de houder van het typecertificaat van het luchtvaartuig uitgegeven worden wanneer deze documenten niet vrij beschikbaar zijn op internet.

q) De "Service Bulletins", "Service Letters" of andere berichten die door de houder van het typecertificaat van de motor(en) en schroef(ven) uitgegeven worden, voor zover deze van een nieuw type is (zijn) in België, wanneer deze documenten niet vrij beschikbaar zijn op internet.

r) Pour la cellule, le(s) moteur(s) et hélice(s) [pour autant qu'il(s) soi(en)t d'un type nouveau en Belgique], une déclaration des constructeurs par laquelle ils s'engagent à faire parvenir à la DGTA tous les avis (SB, SL, SI,…), ainsi que les mises à jour des manuels techniques (MM, OM, RM, IPC), quand ces documents ne sont pas accessibles librement sur internet.

1.2 Pour l'aéronef auquel l'annexe 8 à la Convention relative à l'Aviation Civile Internationale est applicable mais pas le règlement (CE) 216/2008, les documents à fournir sont :

a) Le certificat de navigabilité pour exportation, délivré par l'autorité compétente du pays d'exportation. Ce certificat doit être délivré dans les 60 jours qui précèdent la présentation de l'aéronef à la DGTA.

b) Les documents mentionnés au § 1.1 sous les rubriques a) à r) sauf c).

2. <u>Aéronef dont le type figure déjà au registre matricule belge.</u>
(UE) 748/2012, Annexe I, Sous-partie H,
(CE) 2042/2003,
ICAO Annexe 8

Le propriétaire est tenu de fournir les documents mentionnés au § 1.1 sous les rubriques a) à j) sauf b).

3. <u>Planeurs mis en service en Belgique avant le 28/09/2004.</u>
(UE) 748/2012, (CE) 2042/2003, AR 15 mars 1954

Des planeurs ont été mis en service en Belgique, conformément aux dispositions de l'article 57 de l'arrêté royal du 15 mars 1954.

Cet article stipule que les exigences relatives au certificat d'immatriculation et au certificat de navigabilité ne sont pas applicables aux planeurs utilisés uniquement à la navigation aérienne au-dessus du territoire du Royaume.

Pour les planeurs dont le certificat de type a été accepté par l'EASA, cette disposition a été abrogée le 28/09/2004 par l'entrée en vigueur «in extenso» du règlement européen (CE) 1702/2003 remplacé par le règlement (UE) 748/2012 (Part 21).

Pour ces planeurs immatriculés en Belgique avant le 28/09/2004, un certificat de navigabilité peut être délivré si le propriétaire fournit les documents cités au § 1.1 sauf c), d), l) et n), et satisfait aux conditions définies à l'annexe 1.

r) Voor het casco, de motor(en) en de schroef(-ven) [voor zover deze van een nieuw type zijn in België], een verklaring van de bouwers waarin zij zich verbinden alle berichten (SB, SL, SI,…), alsook de revisies van de technische handboeken (MM, OM, RM, IPC,) naar het DGLV te sturen, wanneer deze documenten niet vrij beschikbaar zijn op internet.

1.2 Voor het luchtvaartuig waaraan de bijlage 8 bij het Verdrag inzake de Internationale Burgerlijke Luchtvaart van toepassing is maar niet de verordening (EG) 216/2008, zijn de voor te leggen documenten:

a) Het bewijs van luchtwaardigheid voor export afgegeven door de luchtvaartoverheid van het land van export. Dit certificaat moet worden afgegeven ten laatste 60 dagen voordat het luchtvaartuig wordt aangeboden aan het DGLV.

b) De documenten vermeld in § 1.1 onder rubrieken a) tot r) behalve c).

2. <u>Luchtvaartuig waarvan het type al werd opgenomen in het Belgisch luchtvaartuigregister.</u>
(EU) 748/2012 Bijlage I, Subdeel H,
(EG) 2042/2003,
ICAO Bijlage 8

De eigenaar is verbonden de documenten te leveren opgenoemd in §1.1 onder punten a) tot j) behalve b).

3. <u>Zweefvliegtuigen in dienst in België vóór 28/09/2004.</u>
(EU) 748/2012, (EG) 2042/2003, KB 15 maart 1954.

Zweefvliegtuigen werden in dienst in België, in overeenstemming met de bepalingen van artikel 57 van het koninklijk besluit van 15 maart 1954.

Dit artikel bepaalt dat de eisen betreffende het inschrijvingsbewijs en het bewijs van luchtwaardigheid niet van toepassing zijn op zweefvliegtuigen die uitsluitend voor het vliegen boven het Rijksgebied gebezigd worden.

Voor zweefvliegtuigen waarvoor het typecertificaat aanvaard is door EASA werd op 28/09/2004 deze bepaling door de «in extenso» toepassing van de Europese Verordening (EG) 1702/2003 vervangen door de verordening (EU) 748/2012 (Part 21).

Voor deze zweefvliegtuigen ingeschreven in België vóór 28/09/2004 kan een bewijs van luchtwaardigheid worden afgeleverd indien de eigenaar levert de in § 1.1 behalve c), d), l) en n) vermelde documenten en aan de in bijlage 1 bepaalde voorwaarden voldoet.

ANNEXE I.

Le propriétaire constitue à l'attention de la DGTA un dossier technique établissant l'historique du planeur pour lequel il sollicite un certificat de navigabilité et constitué au moins par:

1- une copie du certificat de type accepté par l'EASA et des documents associés.

2- une copie du certificat d'immatriculation.

3- le dernier "Certificat de Navigabilité-Planeur" délivré par l'ASBL "Aéroclub Royal de Belgique" (ACRB) ou, en l'absence de ce certificat, tout document démontrant que le planeur concerné a été mis en service sur le territoire du Royaume avant le 28/09/2004.

4- le formulaire de l'ACRB "Demande pour un certificat de navigabilité" daté et signé par le propriétaire et par un contrôleur qualifié de l'ACRB ("Certifying Staff").

5- une copie du rapport de la dernière inspection du planeur ("plan de contrôle" de l'ACRB ou tout autre programme d'inspection identifié dans le programme d'entretien accepté par la DGTA). Ce document doit être validé dans les 60 jours qui précèdent la présentation du planeur à la DGTA.

6- une liste récapitulative des réparations et/ou modifications majeures qui ont été réalisées sur le planeur ou, le cas échéant, une déclaration attestant qu'aucune réparation ou modification majeure n'a été réalisée sur le planeur concerné.

7- un exemplaire à jour du manuel d'entretien et du manuel de vol personnalisé pour le planeur.

8- une liste détaillée récapitulant l'application des consignes de navigabilité et des "Service Bulletins" accompagnée de l'attestation d'un organisme ou d'un personnel de certification agréés.

9- le rapport de pesée et de détermination de la position du centre de gravité et la liste d'équipements correspondant à cette pesée.

BIJLAGE I.

De eigenaar stelt ter attentie van het DGLV een dossier samen dat de historiek van het zweefvliegtuig waarvoor hij een bewijs van luchtwaardigheid aanvraagt, vaststelt, en dat ten minste de volgende documenten omvat:

1- een kopie van het door de EASA aanvaard typecertificaat en van de aanverwante documenten.

2- een kopie van het inschrijvingsbewijs.

3- het laatste "Bewijs van Luchtwaardigheid-Zweefvliegtuig" afgeleverd door de vzw "Koninklijke Belgische Aeroclub" (KBAC) en, bij gebrek van dit certificaat, elk document dat bewijst dat het betrokken zweefvliegtuig in dienst was op het grondgebied van het Koninkrijk vóór 28/09/2004.

4- het formulier van de KBAC "Aanvraag van een bewijs van luchtwaardigheid" gedagtekend en ondertekend door een gekwalificeerde controleur van de KBAC ("Certifying Staff").

5- een kopie van het laatste inspectierapport van het zweefvliegtuig (een KBAC "controleplan" of elk ander inspectieprogramma geïdentificeerd in het onderhoudsprogramma die aanvaard is door het DGLV). Dit document dient geldig verklaard te worden ten laatste 60 dagen voordat het zweefvliegtuig wordt aangeboden aan het DGLV.

6- een samenvattende lijst van belangrijke reparaties en/of wijzigingen uitgevoerd op het zweefvliegtuig of, indien van toepassing, een verklaring die aantoont dat er geen enkele belangrijk wijziging of reparatie werd uitgevoerd op het betrokken zweefvliegtuig.

7- een exemplaar "up to date" van het onderhoudshandboek en van het vlieghandboek eigen aan het zweefvliegtuig.

8- een gedetailleerde samenvattende lijst van de luchtwaardigheidsrichtlijnen en de "Service Bulletins" vergezeld van een attest uitgereikt door een erkend organism of een erkend certificeringspersoneel.

9- het weegrapport en bepaling van de ligging van het zwaartepunt samen met de lijst van de aanwezige uitrustingen.